

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/4/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213213762
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213213762.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: GENERAL FACTORING a. s., so sídlom Bratislava, Košická 56, IČO: 35 838 825, zastúpený HMG & Partners, s. r. o., so sídlom Bratislava, Štefanovičova 12, IČO: 35 885 459, proti žalovanej: P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. Z. XX, o zaplatenie 2.281,20 eura istiny s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. januára 2016 č. k. 10C/56/2014-148 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14. októbra 2016 č. k. 10C/56/2014-172 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 105,96 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo súm 26,49 eura od 21. 07. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 08. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 09. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 10. 2010 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie 1.857,36 eura, riadneho úroku vo výške 17,30% ročne z istiny 647,86 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 9% ročne z istiny 1.440,51 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia zastavil. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Posledným výrokom rozhodol, že súd vracia žalobcovi na súdnom poplatku 111,50 eura prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. - prevádzkovateľ systému, IČO: 36 631 124, so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z. z., § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 100 ods. 1, § 101, § 52 ods. 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 vládneho nar. č. 87/1995 Z. z. a na základe vykonaného dokazovania zistil, že zmluvou o splátkovom úvere č. 0202161486 uzatvorenou medzi veriteľom SLSP a. s. a žalovanou dňa 03. 11. 2005 podľa § 497 až § 507 Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 30.000,-Sk (995,82 eura) na pevnú úrokovú sadzbu 17,30% ročne. Úver sa žalovaná zaviazala splácať po 798,-Sk (26,49 eura) mesačne k 10. dňu v kalendárnom mesiaci po dobu 60 mesiacov. Prvá splátka bola splatná 10. 11. 2005, posledná 10. 10. 2010. Poplatok za správu úveru zmluvné strany dohodli sumou 50,-Sk (1,66 eura) mesačne. Žalovaná svoju povinnosť riadne a včas splácať úver nespĺnila. Tvrdenie žalobcu, že splátky splatné v období od 10. 07. 2009 do 10. 10. 2010 vykonaným dokazovaním vyvrátené neboli. Pravdivosť tohto tvrdenia vyplýva z výpisu z úveru SLSP a. s. po celú dobu trvania zmluvného vzťahu. Túto pohľadávku žalobca nadobudol Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1424/2010/CE zo dňa 21. 12. 2010, ktorou SLSP a. s. ako postupca postúpil žalobcovi medzi inými aj pohľadávku voči žalovanej, ktorá ku dňu postúpenia činila 1.864,39 eura. Postúpenie pohľadávky s príslušenstvom postupca oznámil žalovanej listom zo dňa 28. 12. 2010. Daný právny vzťah medzi účastníkmi konania súd v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch

platnom v čase uzatvorenia zmluvy, ako aj podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a na ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy posúdil ako občianskoprávnu vec (spotrebiteľskú zmluvu), pretože bola uzavretá medzi veriteľom (t.j. právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej činnosti okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov) a spotrebiteľom (t.j. fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania). Súd právny základ pohľadávky žalobcu mal za preukázaný, preto v ďalšom sa venoval otázke premlčania nároku. Návrh bol súdu doručený 14. 05. 2013. Jednotlivé splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci, preto splátky splatné do 20. 04. 2010 sú premlčané. Z uvedeného dôvodu súd návrhu vyhovel iba sčasti, a to čo do splátok splatných od 20. 05. 2010 do 20. 01. 2011 v počte 9, čomu zodpovedá suma 398,25 eura a vo zvyšnej časti (čo do splátok splatných od 20. 05. 2009 do 20. 04. 2010) žalobu pre premlčanie zamietol. Žalobca si v tomto konaní uplatnil aj zmluvné úroky, aj úroky z omeškania zo splátok splatných od 20. 05. 2009 do 20. 12. 2010. Posledná neuhradená splátka uplatnená v konaní bola splatná 20. 01. 2011, avšak v čiastočnom späťvzati žaloby z tejto splátky ani dohodnutý úrok, ani úrok z omeškania žalobca nežiadal priznať. Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania. Vo veciach, v ktorých sa konanie môže začať iba na základe žaloby (vždy tomu tak je v sporovom konaní), je podanie návrhu nevyhnutným predpokladom začatia konania. Z dispozičného princípu sporového konania vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, ako sa domáhajú. Z uvedeného dôvodu súd nepriznal žalobcovi dohodnuté úroky a úroky z omeškania z poslednej splátky splatnej 20. 01. 2011. Nakoľko žalovaná úver riadne a včas nesplácala, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, a preto žalobcovi vznikol podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka nárok na úrok z omeškania vo výške stanovenej § 3 ods. 1 vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. S platbou splatnou 20. 05. 2010 sa dostala do omeškania od 21. 05. 2010, so splátkou splatnou 20. 06. 2010 od 21. 06. 2010, atď. Základná úroková sadzba ECB od 13. 05. 2009 do 12. 04. 2011 bola 1%, preto súd priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 9% ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých dlžných splátok. Žalobca mal vo veci čiastočný úspech, žalovanej žiadne trovy nevznikli, ani si ich neuplatnila, preto súd s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 OSP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Konanie bolo čiastočne zastavené pred otvorením prvého pojednávania, preto žalobca má podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení noviel nárok na vrátenie súdneho poplatku kráteného o 1%, najmenej však 6,70 eura. Titulom súdneho poplatku vyrubeného z ceny predmetu konania 3.335,37 eura zaplatil súdny poplatok 200 eur. Po zmene žalobného petitu predmetom konania bolo zaplatenie istiny 929,25 eura, z čoho súdny poplatok vo výške 6% podľa položky 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov predstavuje sumu 55,50 eura, preto súd vrátil žalobcovi prostredníctvom Slovenskej pošty a. s. sumu 137,80 eura (200 eur - 55,50 eura = 144,50 eura - 6,70 eura = 137,80 eura).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie, odôvodniac ho tým, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Uviedol, že namietajú, že súd prvej inštancie sa v časti premlčania v rozsudku vôbec nevysporiadal s obsahom ich vyjadrenia zo dňa 19. 06. 2015 a 04. 01. 2016. Namietal, že súd prvej inštancie mal dať svoje rozhodnutie do súvisu s nimi uvedenými rozhodnutiami a závermi uvedenými v ich podaniach. Samotná zmienka o tom, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, je vo vzťahu k limitom stanoveným požiadavkami na rozhodovacia činnosť nepodstatná, nakoľko v nimi uvádzaných prípadoch sa jednalo o obdobné vzťahy ako v tomto súdnom konaní. Len uvádzaný znak spotrebiteľa potom nemôže byť spôsobilý viesť k inému rozhodnutiu, bez ohľadu na to, že aj iné rozhodnutie musí byť v každom prípade náležite odôvodnené. Ústavný súd Slovenskej republiky jasne a nepochybne deklaruje, že protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani v dôvere v spravodlivé súdne konanie. Preto žiadal odvolací súd, aby osobitne a náležite posúdil túto časť odvolania vo vzťahu k arbitrárnosti konania a rozhodnutia a k ústavnému princípu právnej istoty. Aplikovanie režimu Obchodného zákonníka a štvorročnej premlčacej doby bolo aktuálne potvrdené rozhodnutiami súdov, na ktoré žalobca v odvolaní poukázal a žiadal, aby sa súd v rozhodnutí vypořiadal so všetkými uvedenými Ústavným súdom Slovenskej republiky požadovanými postupmi a závermi. V rozhodnutí nie sú uvedené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali rozhodnutie odchylné od uvedených rozhodnutí s aplikovaním Obchodného zákonníka a štvorročnej premlčacej

doby. Súd musí v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre účastníkov konania, ale aj pre verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. V skúmanom prípade závery súdu nespĺňajú dané podmienky a podľa nich absentuje popis myšlienkového postupu, ktorými k nim súd dospel, čím sa rozhodnutie javí ako nepreskúmateľné. V odôvodnení uviedol viacero rozhodnutí súdov, Okresného súdu Košice-okolie, Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Žiline, Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a uviedol, že z rozhodnutia musí vyplývať, ako a prečo by vo vzťahu k týmto rozhodnutiam súd prvej inštancie mal a mohol posúdiť nárok žalobcu ako v časti premlčaný. V ďalšej časti odvolania poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, rozhodnutie ESLP a Ústavného súdu SR a uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie je postihnutý vadou nepreskúmateľnosti a to z dôvodu nedostatočného odôvodnenia postupu najmä v súvislosti s už uvedeným. Poukázal na to, že súd musí v rámci odôvodnenia rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre účastníkov konania, ale pre verejnosť prijateľné, racionálne a v neposlednom rade spravodlivé a presvedčivé. V skúmanom prípade závery súdu nespĺňajú dané podmienky a podľa nich absentuje popis myšlienkového postupu, ktorým k nim súd dospel, čím sa rozhodnutie javí ako nepreskúmateľné. Namietal to, že súd sa nevysporiadal s nastolenými otázkami. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd 3. a 4. výrok napadnutého rozsudku zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie a žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 317,88 eura, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 26,49 eura od 21. 07. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 08. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 09. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 10. 2009 do zaplatenia, od 21. 11. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 12. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 01. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 02. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 03. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 04. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 05. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 06. 2010 do zaplatenia a náhradu trov konania, počínajúc v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 25 eur a pôvodne vyčíslených trov právneho zastúpenia vo výške 90,46 eura. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie jeho 3. a 4. výrok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konania nové rozhodnutie. Žiadal priznať trovy odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 380 ods. 1 CSP bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania je potrebné podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 2.281,20 eura, riadneho úroku vo výške 17,30% zo sumy 647,66 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 9% ročne z istiny 1.864,39 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia a trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. V priebehu konania žalobca vzal žalobu v časti zaplatenia sumy 1.857,36 eura, v časti úroku vo výške 17,30% ročne z istiny 647,86 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia, v časti úroku omeškania vo výške 9% ročne z istiny 1.440,51 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia späť a v ostatnej časti žalobu zmenil a domáhal sa zaplatenia sumy 423,84 eura a úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 26,49 eura od 21. 07. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 08. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 09. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 10. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 11. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 12. 2009 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 01. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 02. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 03. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 04. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 05. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 06. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 07. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 08. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 09. 2010 do zaplatenia, zo sumy 26,49 eura od 21. 10. 2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 105,96 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo súm 26,49 eura od 21. 07. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 08. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 09. 2010 do zaplatenia, 26,49 eura od 21. 10. 2010 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie 1.857,36 eura, riadneho úroku vo výške 17,30% ročne z istiny 647,86 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 9% ročne z istiny 1.440,51 eura od 22. 12. 2010 do zaplatenia zastavil. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak,

že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V dôsledku odvolania podaného žalobcom je predmetom odvolacieho konania len zamietajúci výrok a výrok o trovách konania.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákona aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

9. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcej ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 191 a § 220 ods. 1 CSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 378 CSP).

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa v konaní dopustil procesného pochybenia (nerozhodol o zmene návrhu), svoje rozhodnutie síce dostatočne odôvodnil, ale v skutkovom stave uviedol niekoľko nesprávností,

ktoré spôsobujú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a takýmto spôsobom došlo konaním súdu prvej inštancie k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V danej veci bola žalobcom podaná žaloba na súde dňa 24. 06. 2013, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP), účinného do 30. 06. 2016. Následne došlo dňa 19. 10. 2016, teda ešte za účinnosti OSP k čiastočnému späťvzatiu žaloby a zmene žaloby, o ktorej mal súd prvej inštancie rozhodnúť podľa § 95 ods. 1, 2 vtedy účinného OSP. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konanie v časti, v ktorej bola žaloba vzatá späť, konanie zastavil, avšak nerozhodol o zmene žaloby, ktorá spočívala v zmene uplatneného úroku z omeškania. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žaloba bola súdu doručená dňa 14. 05. 2013, aj keď v skutočnosti tomu bolo 24. 06. 2013, z výroku napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobe bolo vyhovené, čo do sumy 105,96 eura, aj keď v odôvodnení rozsudku uviedol, že vyhovel žalobe, čo do splátok splatných od 20. 05. 2010 do 20. 01. 2011 v počte 9, čomu zodpovedá suma 398,25 eura a vo zvyšnej časti žalobu pre premlčanie zamietol. Napriek tomu, že zo zmluvy o splátkovom úvere, od ktorej si žalobca svoj nárok odvodzuje, vyplýva, že mesačné splátky sú splatné k 10. dňu v mesiaci, v rozsudku uviedol, že jednotlivé splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci, preto sú splátky splatné do 20. 04. 2010 premlčané a úrok z omeškania zo splátok, ktoré priznal, určil až od 21. dňa toho-ktorého mesiaca, vychádzajúc z nesprávne určenej splatnosti jednotlivých splátok. Pre uvedené pochybenia v zistenom skutkovom stave došlo k tomu, že napadnutý rozsudok je zmätočný, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo bolo dôvodom na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie.

12. K odvolaciemu dôvodu žalobcu, uvedenému v odvolaní, a to aplikovaniu režimu Obchodného zákonníka a štvorročnej premlčacej doby, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že aj keď je zmluva o splátkovom úvere je absolútnym obchodom, na ktorý sa vzťahuje Obchodný zákonník, to však nevylučuje posúdenie danej veci aj v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže v danej veci išlo o poskytnutie splátkového úveru, pričom právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ, t. j. ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, t. j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Záver súdu prvej inštancie o tom, že tento právny vzťah sa spravuje tak ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka a premlčanie je potrebné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka, je preto správny. To, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva v zmysle ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyjadril aj NS SR vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 4M Cdo 17/2014, 8M Cdo 13/2014, 2M Cdo 5/2015, 3M Cdo 12/2014, 4M Cdo 4/2014 a 8 M Cdo 3/2015, v ktorých uviedol, že keďže ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nadobudlo účinnosť 1. mája 2014, pričom tento predpis nemá prechodné ustanovenia, od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. V týchto rozhodnutiach NS SR posudzoval to, či sa pri úverovej zmluve, ktorá je zároveň spotrebiteľskou zmluvou, má premlčanie posudzovať podľa Obchodného alebo Občianskeho zákonníka.

13. Súd prvej inštancie teda správne postupoval, keď posudzoval danú zmluvu ako absolútny obchod, avšak na otázku premlčania, vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy, aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. Takéto pravidlo je v ustálenej aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd SR v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. 06. 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. K rovnakému právnomu záveru dospel aj NS SR v rozsudku zo dňa 14. 09. 2017 sp. zn. 3Cdo 87/2017, z ktorého odvolací súd tiež vychádzal a v ktorom NS SR uviedol, že dovolací súd nemá dôvod spochybňovať názor žalobcu, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníka. Zároveň je však potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy. Povaha tejto právnej veci ako spotrebiteľskej sa nemohla zmeniť v dôsledku postúpenia pohľadávky. Súdna prax považuje obdobné právne vzťahy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne (spotrebiteľské) vzťahy. Účastníkmi týchto vzťahov sú obchodník (poskytujúci úver v rámci svojho predmetu činnosti) a spotrebiteľ (ktorý prijíma úver na svoju osobnú potrebu); ide tu teda o typické občianskoprávne vzťahy. Vzhľadom na to je v plnom súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, bola (aj z hľadiska premlčania,

dĺžky premlčacej doby a jej plynutia) aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku. Správnosť aplikácie občianskoprávnej premlčacej doby - dokonca aj v absolútnych obchodoch majúciach zároveň spotrebiteľský charakter - z ústavnoprávneho hľadiska nespochybnil ani ústavný súd (viď napríklad uznesenie ústavného súdu z 19. júna 2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013). To, že úverovú zmluvu treba v danom prípade považovať za zmluvu spotrebiteľskú, vyplýva aj z obsahu smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje označením „spotrebiteľ“. Problematika spotrebiteľského práva je natoľko obširná, že je predmetom úpravy nielen jedného právneho predpisu, ale celého komplexu vzájomne súvisiacich právnych predpisov. Z uvedeného vyplýva, že aj keď rozhodovacia činnosť NS SR v minulosti v otázke aplikácie Občianskeho zákonníka a premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka na právne vzťahy, ktorých základ je v absolútnom obchode podľa Obchodného zákonníka nebola jednotná, posledné rozhodnutia tak Ústavného súdu SR, ako aj Najvyššieho súdu SR sa prikláňajú k tomu, že na tieto vzťahy je potrebné aplikovať Občiansky zákonník a aj premlčanie posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov posúdenie tejto otázky a záver súdu prvej inštancie, keď na premlčanie aplikoval Občiansky zákonník a trojročnú premlčaciu dobu, považoval za správne. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).